

La salut en la història d'Europa

La salut no és una realitat immutable, sinó un concepte determinat per la història, que ha estat construït d'una manera variable en diferents societats i cultures. El 1948, l'Organització Mundial de la Salut (OMS) formulà, a la Conferència Internacional que ratificà la seva creació, una definició de salut que, tot i reconèixer-ne les limitacions, continua essent vàlida per comprendre la idea central d'aquesta exposició: «La salut és un estat de complet benestar físic, mental i social, i no merament l'absència de malaltia o defalliment».

A l'Occident, la salut ha estat objecte de preocupació humana almenys d'ençà de les grans civilitzacions mediterrànies de l'Antiguitat. Ara bé, la peculiar organització de les societats antigues i el caràcter personalista de la medicina grecolatina van fer que la salut fos un assumpte d'incumbència individual, només a l'abast dels privilegiats, durant centenars d'anys.

Tot just a partir del segon mil·lenni de la nostra era (segles XI-XII) començaren a desplegar-se estratègies sanitàries que ultrapassaren l'estret marc de la salut individual d'aquestes capes socials per dirigir-se a la salut de les col·lectivitats en conjunt. Com a resultat d'aquest llarg procés sorgiren, entre 1750 i 1900, la salut pública com a tal i, en les primeres dècades del segle XX, la higiene social. D'altra banda, als darrers dos segles i mig, la protecció i la promoció de la salut pública han passat de ser objectius només a l'abast de les ciutats i estats més desenvolupats a esdevenir un dret fonamental i una aspiració de la humanitat a escala planetària.

Aquesta exposició, que té lloc quan es compleix mig segle de la fundació de l'OMS, intenta oferir una visió panoràmica sobre la salut en la història europea dels darrers mil anys.